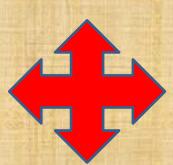
आपता अभ्यास

इयत्ता सातवी

अरुगाल

मराठी टेस्ट

allored.

BREIN

इंग्रजी हर्स्ट

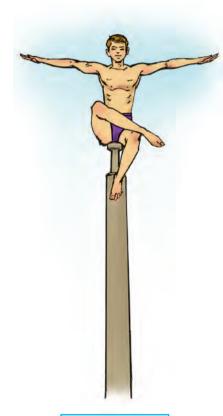
RECT

विगान सेमी

सामान्य विज्ञान

मराठी

मल्लखांब

साधा मल्लखांब

पूर्वीच्या मल्लखांबाचे प्रकार

- (१) वेताचा मल्लखांब
- (२) हल्यारी मल्लखांब
- (३) पलित्याचा मल्लखांब
- (४) उसाचा मल्लखांब

मल्लखांब हा वैशिष्ट्यपूर्ण असा महाराष्ट्रीय व्यायाम प्रकार आहे. कुस्तीमध्ये प्रावीण्य मिळवण्याच्या उद्देशाने मल्ल विशिष्ट लाकडी खांबावर अनेक कसरतीचे प्रकार करत असल्याने त्यास हे नाव पडले.

बाळंभटदादा देवधर हे मल्लखांबाचे जनक होत. कुस्तीगिराच्या अंगी ताकद, चपळता, लवचीकपणा, डावपेचात्मक सफाई इत्यादी गुणांच्या वाढीबरोबरच त्याचा दमही वाढावा, या उद्देशाने बाळंभटदादा देवधर यांनी मल्लखांबावरील निरनिराळे कसरतींचे व उड्यांचे प्रकार तयार केले.

मल्लखांबाचे आकार व प्रकार अनेक आहेत; पण सर्वसामान्यपणे प्रचलित असलेला साधा मल्लखांब हा २ ते २ १ मीटर उंचीचा, शिसवी अथवा सागवानी लाकडाचा, वरच्या दिशेने निमुळता होत जाणारा असतो. अंग, मान व बोंड असे त्याचे तीन भाग असतात.

- (१) अंग- मल्लखांबाच्या बुंध्यापासून मानेपर्यंतच्या निमुळत्या होत जाणाऱ्या भागास 'अंग' असे म्हणतात.
- (२) **मान** मल्लखांबाच्या अंगाच्या वर जो बारीक निमुळता नसलेला सरळ भाग असतो, त्याला 'मान' असे म्हणतात.
- (३) **बोंड** मल्लखांबाच्या सर्वांत वरच्या गोलाकृती भागास 'बोंड' असे म्हणतात.

आताच्या मल्लखांबाचे प्रकार

- (१) पुरलेला मल्लखांब
- (२) टांगता मल्लखांब
- (३) दोरीचा मल्लखांब

मल्लखांबावरील कौशल्यांचे सोळा प्रकारांत वर्गीकरण केले आहे.

(१) अढी (२) तेढी (३) बगली (४) दसरंग (५) फिरकी (६) सुईदोरा (७) वेल (८) उतरती (९) झाप (१०) फरारे (११) आसने (१२) आरोहण-उड्या (१३) उड्या (१४) ताजवे (१५) सलाम्या (१६) चमत्कृतिजन्य कामे.

कुस्तीच्या कामी मल्लखांबाचा उपयोग कसा व किती होतो याचा अंदाज तुम्हांला आलाच असेल; पण त्याशिवाय नुसता व्यायामाचा प्रकार म्हणून देखील मल्लखांब फार वरच्या दर्जाचा मानला जातो. या व्यायामापासून आरोग्याचा चांगला लाभ होतो. यातील कौशल्ये करताना निरिनराळ्या प्रकारे शरीर वाकवून करायची असल्याने शरीराच्या आतील इंद्रियांच्या क्रिया सुधारतात. शरीराच्या सर्व भागांतील स्नायूंना उत्तम प्रकारे ताण पडून ते मजबूत होतात. या कौशल्यांमुळे शरीर लवचीक राहते. या शारीरिक कौशल्यांत पुष्कळ वेळा, खाली डोके वर पाय अशा स्थितीत राहावे लागते, त्यामुळे रक्ताभिसरणाचे कार्य सुधारते व आरोग्य चांगले राहते. थोडक्यात, आपल्या असे लक्षात येते, की शरीरातील विविध क्षमता विकसित करण्यासाठी मल्लखांब उपयुक्त आहे.

- 1. Look at the timetable on Page 102. Where do we find such timetables displayed? What information do they give?
- Form pairs and quiz your partner with the help of the timetable using the following question types.
  - * Name the train no ...... up / down.
  - * Find a station that begins with (P/M/.....)

  - * Which trains have odd numbers? Which have even numbers?
  - * Find a station with a tea-stall.
  - * Find a station not reachable by ..... Express.
  - * Find a train leaving from CSMT.
  - * Find the number of train.....
- Ahmed lives in Panyel. He invites his cousin Saurabh. Saurabh doesn't know Marathi too well. He lives in Murdeshwar. So they discuss Saurabh's travel plans in English. Write their conversation using the timetable on page 102.
- List words related to railway / bus journey, for example, passengers, advance booking, boarding, etc.
- Write the opposite word / phrase in the following pairs.
  - * arrival: ..... * reserved: .....

  - * board : ..... * current booking : .....
  - * get on:.....
- * up:.....
- Download the train timetable app on your parents' mobile, with their permission, from Play Store. Find the trains, the fare, stations, time taken for the journey, distance, the departure and arrival time etc. with the help of the app.
  - * Plan a railway journey for your family / friends using the app.

भौगोलिक शब्दांचे विस्तारित अर्थ

- शरद संपात (Vernial Equinox) : पृथ्वीच्या परिभ्रमण मार्गावरील तिची एक सूर्यसापेक्ष स्थिती. ही स्थिती २३ सप्टेंबर रोजी होते. या स्थितीत पृथ्वीचे दोनही ध्रुव सूर्यापासून समान अंतरावर असतात. विषुववृत्तावर सूर्याची किरणे लंबरूप पडतात. या दिवशी पृथ्वीवर सर्वत्र दिनमान व रात्रीमान सारखे म्हणजे १२–१२ तासांचे असते.
- शुक्ल पक्ष (Waxing Period): अमावास्येनंतर प्रतिपदेपासून पौर्णिमेपर्यंतचा पंधरवडा. या काळात चंद्राचा पृथ्वीवरून दिसणारा प्रकाशित भाग दररोज वाढत जातो.
- समतल चर (Levelled Trenches): जिमनीची झीज कमी करण्यासाठी उताराच्या दिशेला लंबरूप असे चर खणून त्या अनुरोधाने निरिनराळे वृक्ष लावले जातात. असे चर तयार करताना त्याची पातळी सर्वत्र सारखी राखणे आवश्यक असते. चराची पातळी सारखी असल्याने त्यास समतल चर म्हणतात.
- समदाब रेषा (Isohyet) : नकाशावरील समान दाब असलेल्या ठिकाणांना जोडणाऱ्या रेषांना समदाब रेषा म्हणतात. वातावरणातील हवेच्या दाबाचे वितरण समदाब रेषेने दाखवता येते.
- समुद्रसपाटी (Sea Level) : भरती-ओहोटीमुळे सागरी जलाची पातळी सतत बदलत असते. भरतीची सरासरी पातळी व ओहोटीची सरासरी पातळी यांची सरासरी काढून, सरासरी समुद्रसपाटी निश्चित केली जाते. वेगवेगळ्या किनाऱ्यांवर भरती-ओहोटीची कक्षा वेगवेगळी असू शकते, म्हणून निवडक अशा एका ठिकाणची सरासरी समुद्रसपाटीची उंची विचारात घेतली जाते. भारतीय सर्वेक्षणासाठी चेन्नई या ठिकाणची सरासरी समुद्रसपाटीची उंची प्रमाण मानली जाते.
- समुद्रसपाटीपासूनची उंची (Height Above Sea Level) : सरासरी समुद्रसपाटीपासूनची उंची शून्य मानून त्यापासून इतर ठिकाणांची सापेक्ष उंची.
- समोच्च रेषा (Contour Line) : या उंचीच्या सममूल्य रेषा होत. नकाशावर सारखी उंची असलेली ठिकाणे जोडून या रेषा काढल्या जातात. समोच्च रेषांचा उपयोग भूरूपांचे स्वरूप, उतार मोजण्यासाठी, उताराची दिशा समजण्यासाठी, तसेच दोन बिंदूंमधील आंतरदर्शनियता (Intervisibility) निश्चित करण्यासाठी केला जातो.
- साधनसंपत्ती (Resources): मानवाने आपले जीवन सुकर व सुखकर बनवण्यासाठी वापरलेली नैसर्गिक संसाधने किंवा

- तयार केलेली संसाधने यांना साधनसंपत्ती असे म्हणतात. निसर्गात अस्तित्वात असलेले असे सर्व घटक जे मानवी जीवनात वापरले जातात.
- सामू (pH value) : कोणताही पदार्थ आम्ल आहे किंवा अल्कली आहे हे सामूच्या मूल्यावरून ठरवले जाते. हे प्रमाण शून्य ते चौदा या दरम्यान असते. उदासीन पदार्थांचे सामू मूल्य ७ इतके असते. आम्ल पदार्थांचे मूल्य ७ पेक्षा कमी असते, तर अल्कली पदार्थांचे सामू मूल्य ७ पेक्षा जास्त असते. उदा., लिंबाचा रस, ज्यात सायट्रिक आम्ल असते, त्याचे सामू मूल्य २ इतके असते. सागरी जल जे क्षारयुक्त असल्याने चवीस खारट लागते, त्याचे सरासरी सामू मूल्य ८ इतके असते. ग्रेट सॉल्ट लेकच्या पाण्याचे सामू मूल्य १० इतके आहे.
- सूर्यग्रहण (Solar Eclipse) : सूर्य व पृथ्वी यांच्या दरम्यान चंद्र आल्यास व हे तीनही एकाच सरळ रेषेत असल्यास चंद्राची सावली पृथ्वीवर पडते; आणि त्यामुळे सावलीच्या क्षेत्रातून सूर्य पूर्णपणे किंवा अंशतः झाकला जातो. याला सूर्यग्रहण म्हणतात.
- संपात दिन (Equinoxial day) : पृथ्वीवर दिनमान आणि रात्रीमान समान असणारे दिवस. प्रकाशवृत्त या दिवशी रेखावृत्तीय बृहत् वृत्तावर स्थिरावते. या दिवशी विषुववृत्तावर सूर्यिकरण लंबरूप असतात. वर्षभरात अशी स्थिती दोन वेळा म्हणजे २१ मार्च व २३ सप्टेंबर रोजी येते.
- संपात स्थिती (Equinox) व संपात दिन (Equinoxial day) : प्रदक्षिणा मार्गावरील पृथ्वीची सूर्यसापेक्ष विशिष्ट स्थिती. या स्थितीत पृथ्वीच्या आसाची दोनही टोके सूर्यासमोर व समान अंतरावर असतात. ही स्थिती वर्षातून दोन दिवशी असते. अशा दोनही दिवशी प्रकाशवृत्ताचा प्रतल व रेखावृत्ताचा प्रतल समपातळीत असतात, म्हणून या स्थितीस संपात स्थिती म्हणतात. उत्तर गोलार्धात २१ मार्च या संपात दिनास वसंत संपात, तर २३ सप्टेंबरच्या संपात दिनास शरद संपात म्हणतात. संपात दिनास विषुवदिन असेही म्हणतात.
- हवादाबमापक (Barometer): वायुदाब मोजणारे उपकरण. वायुदाब मिलिबारमध्ये मोजला जातो. वायुदाब मोजण्यासाठी वेगवेगळ्या प्रकारचे वायुदाबमापक वापरतात. निर्द्रव वायुदाब मापकात निर्वात अशा डब्या वापरतात. हवेचा दाब या डब्यांवर पडतो व तो दर्शक काट्यामार्फत उपकरणाच्या तबकडीवर वाचता येतो.
- हरितगृह (Greenhouse) : भाज्या व फुलांच्या उत्पादनासाठी

इतिहास

जेव्हा प्रत्येक व्यक्ती दुसऱ्या व्यक्तीचा आदर करून तिच्या स्वातंत्र्य व हक्काचा सन्मान करेल, तेव्हा आपोआप व्यक्तिप्रतिष्ठा निर्माण होईल. अशा वातावरणात बंधुभावही सहजरीत्या वाढीस लागेल. न्याय व समतेवर आधारलेल्या नव्या समाजाच्या निर्मितीचे कामही अधिक सोपे होईल. भारताच्या संविधानाच्या उद्देशिकेतून याचे मार्गदर्शन प्राप्त होते.

भारताच्या जनतेने हे संविधान स्वतःस अर्पण केले आहे या उल्लेखाने उद्देशिकेचा शेवट होतो.

स्वाध्याय

१. शोधा आणि लिहा.

धु	ध	र्म	नि	र	पे	क्ष
स	स	र	आ	ना	भा	लो
र	बं	धु	भा	व	क	क्ष
ना	भा	व	धु	शा	क्ष	नि
मा	मा	लो	ही	य	ए	र

- (१) देशातील सर्व नागरिकांविषयी आणि परस्परांविषयी आत्मीयतेची भावना असणे.
- (२) राज्यकारभाराची सत्ता लोकांच्या हाती असणे.
- (३) उददेशिकेलाच म्हटले जाते.
- (४) सर्व धर्मांना समान मानणे.

२. लिहिते होऊया.

- (१) धर्मनिरपेक्ष राज्यात कोणत्या तरतुदी असतात?
- (२) प्रौढ मतदान पद्धती म्हणजे काय?
- (३) आर्थिक न्यायामुळे नागरिकांना कोणते हक्क मिळतात ?
- (४) समाजात व्यक्तिप्रतिष्ठा कशी निर्माण होईल ?

 आपल्याला मिळालेल्या स्वातंत्र्याचा उपयोग आपण कशाप्रकारे केला पाहिजे, तुमचे मत लिहा/सांगा.

४. संकल्पना स्पष्ट करा.

- (१) समाजवादी राज्य -
- (२) समता -
- (३) सार्वभौम राज्य -
- (४) संधीची समानता -
- ५. भारतीय संविधानाच्या उद्देशिकेत कोणकोणत्या महत्त्वाच्या बार्बीचा उल्लेख केला आहे ?

उपक्रम

- (१) शिक्षकांच्या मदतीने मतदानपत्रिका आणि मतदानयंत्र (EVM) समजावून घेण्यासाठी तहसील कार्यालयास भेट द्या.
- (२) तुमच्या परिसरातील वर्तमानपत्रांच्या नावांची यादी करा.

गणित सेमी

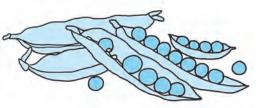

My friend, Maths: At home, in the market.

Priya's mother bought some peas and began to shell them. Priya was sitting nearby studying her maths lesson and she observed that some of the peapods had just 4 peas while some had 7. So, she took 50 of the pods and, as she shelled them, she noted down the number of peas in each of the pods.

She also made a frequency table of the peas in the pods.

Number of peas in a pod	Tally marks	Frequency
2	111 HH	8
3	HH HH HH	15
4	HH HH II	12
5	П	2
6	<del> </del>	7
7	Ш	3
8	Ш	3
	Total frequency	N = 50

Mother: Can you find out the average number of peas in a pod?

Priya: I will have to add 50 numbers and then divide their sum by 50. It will be tedious work.

Mother: Let's make it easier. You can tell from the frequency table how many pods had 2 peas, how many had 3 and so on, right?

Priya: Yes! 8 pods had 2 peas each, 15 had 3, 12 had 4.... Oh, now I see. If I multiply and find the products like 2 × 8, 3 ×15, 4 × 12 and then add all the products I will get the sum of all those 50 numbers.

Mother: It is easier to do seven simple multiplications and add them up, isn't it? This is how the frequency table proves useful when we have a huge amount of data.

Priya: The sum of all scores was 206. So, their average = $\frac{206}{50}$ = 4.12.

Mother: Peas in a pod are always found in whole numbers, but the average can be a fraction. In this case, we can say that there were about 4 peas in every pod.

गणित

वारंवारता वितरण सारणी (Frequency distribution table)

कधी कधी दिलेल्या माहितीमध्ये काही प्राप्तांक अनेक वेळा येतात. एखादा प्राप्तांक किती वेळा आला आहे हे दाखवणाऱ्या संख्येला त्या प्राप्तांकाची वारंवारता म्हणतात. अशावेळी वारंवारता सारणी तयार करतात. या सारणीमध्ये प्राप्तांक, ताळ्याच्या खुणा व वारंवारता असे तीन स्तंभ असतात.

- 1. पहिल्या स्तंभामध्ये लहान संख्येपासून सुरुवात करून मोठ्या संख्येपर्यंतचे प्राप्तांक लिहा. उदा. 1, 2, 3, 4, 5, 6 या संख्या एकाखाली एक क्रमाने मांडाव्या.
- 2. माहितीमधील संख्या क्रमाने वाचा. प्रत्येक वेळी माहितीमधील संख्या वाचली, की सारणीमध्ये त्या संख्येजवळच्या स्तंभात '।' अशी खूण करा. या खुणेला ताळ्याची खूण म्हणतात. जसे 3 ही संख्या वाचून 3 या संख्येसमोर दुसऱ्या स्तंभात '।' अशी खूण करा. चार खुणांपर्यंतच्या खुणा ।।।। अशा लिहिल्या तर पाचवी खूण भा अशी करा. त्यामुळे ताळ्याच्या एकूण खुणा मोजणे सोपे होते.
- 3. प्रत्येक संख्येसमोरील ताळ्याच्या एकूण खुणांची संख्या मोजून लिहा. तिला वारंवारता म्हणतात. तिसऱ्या स्तंभात वारंवारता लिहा.
- 4. शेवटी सर्व वारंवारतांची बेरीज करतात. ती N या अक्षराने दर्शवतात. ही बेरीज एकूण प्राप्तांकांइतकी असते.

दिलेल्या माहितीवरून वारंवारता सारणी तयार करणे

उदा. एका वर्गातील काही मुलींचे घरापासून शाळेपर्यंतचे अंतर (किमी) मध्ये दिले आहे. 1, 3, 2, 4, 5, 4, 1, 3, 4, 5, 6, 4, 6, 4, 6 त्यावरून वारंवारता सारणी कशी तयार करतात ते पाहू.

प्राप्तांक	ताळ्याच्या खुणा	वारंवारता
1	11	2
2	1	1
3	11	2
4	1111	5
5	11	2
6	Ш	3
	एकूण वारंवारता	N = 15

प्राप्तांक मोजताना जी संख्या मोजली, ती लक्षात ठेवण्यासाठी त्या संख्येवर रेघ ओढतात. येथे पहिले तीन प्राप्तांक मोजून झाल्यानंतर प्राप्तांकाची यादी प्राप्तांक मोजताना दिली आहे.

(%, %, %, 4, 5, 4, 1, 3, 4, 5, 6, 4, 6, 4, 6)

सामान्य विज्ञान सेमी

When the string of a musical instrument such as a *tanpura* is plucked, the string can be seen to vibrate but the two ends of the vibrating string are still. As it vibrates, the string moves to one side of the central position and comes back to the central position. This motion of the string is repeated again and again at fixed intervals of time. Such motion is called periodic motion.

18.1 Tuning the instruments

Always remember -

Sound is generated by the rhythmic vibration of an object. We can hear the sound as long as the object vibrates. But, when we touch the vibrating object with our hand, the vibrations stop and we no longer hear the sound. Sometimes we can see the vibrations, but sometimes, the vibrations are so minute that we cannot see them with our eyes.

Make a list of musical instruments you are familiar with. Find out which part of the instrument vibrates and produces the sound.

Such vibrations, that produce sound, can be studied with the help of a simple 'oscillator'.

Oscillator, oscillation and oscillatory motion

You must have seen children playing on a swing in a garden. Observe carefully the motion of the swing. Go to a swing at rest in a garden and mark its position on the ground below it. You can call this mark the central position of the swing. Now pull the swing to one side and let it go. Observe how it swings.

The swing will be seen to cross the central position again and again as it moves from one end to the other of its swing.

A swing that moves back and forth like this, is an **oscillator**. When the swing moves from one end to the other and returns to its starting point, it is said to have completed one **oscillation**. The back and forth motion of an oscillator on either side of a central position is called oscillatory motion.

सामान्य विज्ञान

तंबोऱ्यासारख्या तंतुवाद्याची तार छेडली असता ती तार कंपन पावत असल्याचे दिसते. कंपन पावताना तारेची दोन्ही टोके स्थिर असतात . कंपन पावताना तार मध्यस्थितीपासून एका बाजूला जाऊन पुन्हा मध्यस्थितीत येते. तारेची अशी गती पुन्हा पुन्हा ठरावीक काळाने होत राहते. या गतीला नियतकालिक गती (Periodic motion) असे म्हणतात.

18.1 वाद्य लावणे

कोणत्याही वस्तूच्या लयबद्ध कंपनांमुळेच ध्वनी निर्माण होतो. जितका वेळ वस्तूला कंपने असतात तितका वेळ आपण ध्वनी ऐकू शकतो; परंतु कंपायमान वस्तूला हात लावल्यास कंपने थांबतात व ध्वनी ऐकू येणे बंद होते. काही वेळा आपल्याला वस्तूची कंपने दिसतात; परंतु काही वेळा कंपने इतकी सूक्ष्म असतात की ती डोळ्यांना दिसत नाहीत.

तुम्हांला माहीत असलेल्या वाद्यांची यादी करून, त्या वाद्यांच्या कोणत्या भागात कंपने निर्माण होतात याची नोंद घ्या.

ध्वनी निर्माण करणाऱ्या अशा कंपनांचा अभ्यास एका साध्या 'दोलका'च्या साहाय्याने करता येतो.

दोलक,दोलन व दोलनगती (Oscillator, Oscillation and Oscillatory motion)

बागेत झोपाळ्यावर झोके घेत असलेली मुले तुम्ही पाहिली असतील. असे झोके घेत असणाऱ्या झोपाळ्याच्या गतीचे काळजीपूर्वक निरीक्षण करा. बागेतील एका झोपाळ्याजवळ जाऊन तो स्थिर असताना त्याच्याखाली जिमनीवर एक खूण करा. या खुणेला तुम्ही झोपाळ्याची मध्यस्थिती म्हणू शकता. आता झोपाळ्याला एक जोरदार झोका द्या व झोपाळ्याचे निरीक्षण करा. झोपाळा एका टोकापासून दुसऱ्या टोकाकडे पुन्हापुन्हा मध्यस्थिती ओलांडताना दिसेल.

अशा प्रकारे पुन्हापुन्हा पुढे-मागे होणारा झोपाळा हा एक **दोलक** आहे. झुलणारा झोपाळा एका टोकाकडून दुसऱ्या टोकापर्यंत जाऊन पुन्हा पहिल्या टोकापर्यंत येतो, तेव्हा झोपाळचाचे एक **दोलन** पूर्ण होते. मध्यस्थितीमधून पुन्हापुन्हा पुढे-मागे होणारी दोलकाची गती म्हणजे **दोलनगती** होय.

सातवी-मराठी

अनु क्र	पाठाचे नाव	टेस्ट लिंक
	भाग-१	
8	जय जय महाराष्ट्र माझा	येथे क्लिक करा
2	स्वप्न विकणारा माणूस	येथे क्लिक करा
3	तोडणी	येथे क्लिक करा
8	श्रावणमास	येथे क्लिक करा
५	भांडयाच्या दुनियेत	येथे क्लिक करा
	भाग-2	
ξ	थोरांची ओळख	
b	माझी मराठी (कविता)	येथे क्लिक करा
6	गचक अंधारी	येथे क्लिक करा
9	नात्याबाहेरचं नातं	येथे क्लिक करा
१०	गोम् माहेराला जाते (गीत	येथे क्लिक करा
	भाग-3	
११	बाली भेट	येथे क्लिक करा
१२	सलाम नमस्ते	येथे क्लिक करा
83	अनाम वीरा(कविता	क्लिक करा
१४	कवितेची ओळख	क्लिक करा
१५	असे जगावे (कविता)	क्लिक करा
	भाग -4	
१६	कोळीण	येथे क्लिक करा भाग 2
१७	थेंब आज हा पाण्याचा	येथे क्लिक करा
१८	वदनी कवळ घेता	येथे क्लिक करा
१९	धोंडा	येथे क्लिक करा
२०	विचारधन	येथे क्लिक करा
२१	संतवाणी	येथे क्लिक करा

वर्ग 7 वा हिंदी

भन क	पहली इकाई	TEST लिंक
3103 %".	קווייך וואסוי	11231 10147
1	वाचनमेला	क्लिक करे
2	फूल और काँटे	क्लिक करा
	- "	
3	दादी माँ का परिवार	
4	देहात और शहर	क्लिक करे
5	बंदर का धंधा	क्लिक करे
6	पृथ्वी से 'अग्नि' तक	क्लिक करे
7	जहाँ चाह वहाँ राह	क्लिक करा
8	जीवन नहीं मरा करता	क्लिक करे
	दूसरी इकाई	
1	<u>अस्पताल</u>	क्लिक करे
_		
2	बेटी युग	क्लिक करे
3	<u> </u>	<del></del>
3	दो लघु कथाएँ	क्लिक करे
4	<u>शब्द संपदा</u>	क्लिक करे
l .	<u> </u>	17877 71
5	बसंत गीत	क्लिक करे
6	<u> चंदा मामा की जय</u>	क्लिक करे
7	हम चलते सीना तान के	क्लिक करे

वर्ग 7 वा इंग्रजी

S. No Contents Link Unit one Its a small world Click Here Warm up with tara and friends Click Here little girl wisher than oldpeople Click Here Journey to the west Click Here Children are going to school Click Here In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE The two friends and the bear The town mouse and a country mouse CLICK HERE	C 1:	9-1 7 9	Liver
Its a small 1.1 World Click Here Warm up with tara and 1.2 friends Click Here little girl wisher than 1.3 oldpeople Click Here 1.4 West Click Here 1.5 going to school Click Here In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a	S. No	Contents	Link
1.1 world Click Here Warm up with tara and friends Click Here little girl wisher than oldpeople Click Here 1.4 west Click Here Children are going to school Click Here In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a		Unit one	
Warm up with tara and friends Click Here little girl wisher than oldpeople Click Here 1.4 West Click Here Children are going to school Click Here In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a	1 1		Click Horo
tara and friends Click Here little girl wisher than oldpeople Click Here 1.4	1.1		Click Here
1.2 friends Click Here little girl wisher than oldpeople Click Here 1.4 Journey to the west Click Here 1.5 Children are going to school Click Here 1.6 In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a		-	
wisher than oldpeople Click Here Journey to the west Click Here Children are going to school Click Here In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a	1.2		Click Here
1.3 oldpeople Click Here 1.4 west Click Here 1.5 Children are going to school Click Here 1.6 In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a		_	
Journey to the west Click Here Children are going to school Click Here In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a	1 3		Click Here
1.4 west Click Here Children are going to school Click Here In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a	1.5		Chek here
Children are going to school Click Here In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a	1.4	_	Click Here
1.5 going to school Click Here In a class of their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a		Children and	
1.6 their own Click Here Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a	1.5		Click Here
Unit Two We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a			
We shall overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a	1.6	their own	Click Here
2.1 overcome CLICK HERE Two fables The two friends and the bear The town mouse and a		Unit Two	
Two fables The two friends and the bear The town mouse and a	2.4		CHCKHEDE
The two friends and the bear The town mouse and a	2.1		CLICK HERE
and the bear The town mouse and a		Two fables	
The town mouse and a		The two friends	
mouse and a		and the bear	
mouse and a		The town	
2.2 country mouse CLICK HERE		mouse and a	
<u> </u>	2.2	country mouse	CLICK HERE
2.3 Teeny -tiny CLICK HERE	2.3	Teeny -tiny	CLICK HERE
Putting		_	
together a 2.4 class magzine CLICK HERE	2.4		CLICK HERE
2.5 Windy Lines CLICK HERE	2.5	windy Lines	CLICK HERE
2.6 Great CLICK HERE	2.6	Great	CLICK HERE

	scientiest have	
	a questioning	
	mind	
	Unit Three	
	Sleep baby	
3.1	sleep	Click here
3.2	The welcome	Click here
3.3	News Analysis	Click here
	Please dont	
3.4	read this poem	
	The Red	
3.5	headed League	click here
	Unit Four	
	Double	
4.1	standared	CLICK HERE
	Baby pango	
4.2	line's Night out	Click here
4.3	Chasing the sea	Click here
4.4	A parody	Click here
	From The	
4.5	Selfish Giant	

सातवी गणित

अनु		
क		
	विभाग-1	
1	भौमितिक रचना	
2	पूर्णांक संख्यांचा	
	गुणाकार भागकार	
3	मासवि-लसावि	क्लिक करा
4	कोन व कोनाच्या	क्लिक करा
	जोड्या	
5	परिमेय संख्या व	
	त्यावरील क्रिया	
6	घातांक	क्लिक करा
7	जोडस्तंभालेख	
8	बैजिक राशी व	क्लिक करा
	त्यावरील क्रिया	
10	विभाग-2	
11	समप्रमाण व	क्लिक करा
	व्यस्तप्रमाण	
12	बैंक व सरळव्याज	क्लिक करा
13	वर्तुळ	क्लिक करा
14	परिमिती व क्षेत्रफळ	क्लिक करा
15	पायथागोरसचा सिद्धांत	क्लिक करा
16	बैजिक सूत्रे वर्ग	क्लिक करा
	विस्तार	
17	सांखिकी	क्लिक करा

Class 7th Science

S.N.	Unit	Test Link
1	The living world :Adaptations and Classification	Click Here
2	Plants: Structure and Function	Click Here
3	Properties of Natural Resources	Click Here
4	Nutrition in living organisms	Click Here
5	Food safety	Click Here
6	Measurement of Physical Quantities	Click Here
7	Motion Force and Work	Click Here
8	Static Electricity	Click Here
9	Heat	Click Here
10	Disaster Management	Click Here
11	Cell Structure and Micro- organisms	Click Here
12	The muscular system and digestive system	Click Here
13	CHANGES-PHYSICAL AND CHEMICAL	Click Here
14	ELEMENT COMPOUNDS AND MIXTURES	Click Here
15	MATERIALS WE USE	Click Here
16	NATURAL RESOURCES	Click Here
17	Effects of light	Click Here
18	Sound: Production of Sound	Click Here
19		
20		

वर्ग 7 वा इतिहास

अनु		
क्र	पाठाचे नाव	लिंक
		क्लिक करा
-		
1.	इतिहासाची साधने	क्लिक करा
1.	4	
2.	शिवपूर्वकालीन भारत	क्लिक करा
\ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \		
3.	धार्मिक समन्वय	क्लिक करा
٥.		
	_	
⁴	स्वराज्यस्थापना	क्लिक करा
-	(	_
ξ	मुघलांशी संघर्ष	क्लिक करा
	3	
-		
૭	स्वराज्याचा कारभार	क्लिक करा
-		_
8	आदर्श राज्यकर्ता	क्लिक करा
ľ		
-		
9	.मराठयाचा स्वतंत्रसंग्राम	क्लिक करा
-	<u> </u>	_
10	मराठ्यांच्या सत्तेचा विस्तार	क्लिक करा
10		·
11	राष्ट्ररक्षक मराठे	क्लिक करा
11.	\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\	
		क्लिक करा
12	साम्राज्याची वाटचाल	। प्रथम भरा
4.0		
13	महाराष्ट्रातील समाजजीवन	क्लिक करा
		
<del></del>		
११		
१२		
, \		
-	-	-

वर्ग 7 वा भूगोल

अनु		
क्र	पाठाचे नाव	लिंक लिंक
1	सूर्य चंद्र व पृथ्वी	क्लिक करा
2	भारती ओहोटी	क्लिक करा
3	हवेचा दाब	क्लिक करा
4	वारे	क्लिक करा
5	नैसर्गिक प्रदेश	क्लिक करा
6	मृदा	क्लिक करा
7	<u>रुतुनिर्मिती</u>	क्लिक करा
8	<u>कृषी</u>	क्लिक करा
9	मानवी वस्ती	क्लिक करा
10	सामोच्च रेषा नकाशा आणि भूरूपे	क्लिक करा
11		
		_

वर्ग 7 वा सामान्य विज्ञान

अनु क्र	पाठाचे नाव	लिंक नि
1	1.सजीव सृष्टी अनुकूलन आणि वर्गीकरण	क्लिक करा
2	वनस्पती :रचना व कार्ये	क्लिक करा
3	नैसर्गिक संसाधनांचे नियम	क्लिक करा
4	सजीवातील पोषण	क्लिक करा
5		
6	भौतिक राशींचे मापन	क्लिक करा
7	गती बल व कार्य	क्लिक करा
8	स्थितिक विद्युत	क्लिक करा
9	<u>उष्णता</u>	क्लिक करा
10	आपत्ती व्यवस्थापन	क्लिक करा
11.	पेशिरचना आणि सूक्ष्मजीव	क्लिक करा
12 <u>.</u>	मानवी स्नायू व पचन संस्था	क्लिक करा
		-
		-

आपला अभ्यास

मनोरंजक एनिमेटेड इंटरअक्टीव टेस्ट सोडवा व स्क्रीनशॉट आपल्या वर्ग शिक्षकांना पाठवा

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी	आठवी	नववी	दहावी
क्लिक	<u>क्लिक</u>

इयत्ता 7 वी च्या अधिकच्या सरावासाठी टेस्ट सोडवा

अ.क्र.	विषय	टेस्ट लिंक
1	मराठी	क्लिक करा
2	गणित	क्लिक करा
3	गणित सेमी	क्लिक करा
4	विज्ञान मराठी	क्लिक करा
5	इंग्रजी	क्लिक करा
	हिंदी	क्लिक करा
	विज्ञान सेमी	क्लिक करा
	इतिहास	क्लिक करा
	भूगोल	क्लिक करा

दिनांक 16/08/2021 पासून आपला अभ्यास टीम नियमित अभ्यासक्रमावर आधारित pdf सुरु करत आहोत .अभ्यासक्रमावर आधारित मनोरंजक टेस्ट व स्टडी मटेरीअल दिले जाईल.

प्रत्येक रविवारी आपला अभ्यास pdf ला सुद्दी राहील

दररोजचे pdf पुढील लिंकवरून डाऊनलोड करू शकता

सौजन्य - इ - बालभारती पुणे

https://rbkaluse.blogspot.com/

5 वी व 8 वी शिष्यवृत्ती भेट द्या - www.aplaabhyas.com

